Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet
Ordförande

07.11.2023

David McAllister
Ordförande
Utskottet för utrikesfrågor
BRYSSEL

Ärende: Yttrande om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2023 (2023/2118(INI))

Till ordföranden

Inom ramen för det ovannämnda förfarandet har utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet ombetts att lägga fram ett yttrande för ditt utskott. Genom ett skriftligt förfarande den 13 juli 2023 beslutade utskottet att avge detta yttrande i form av en skrivelse.

Vid utskottssammanträdet den 7 november behandlade utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet detta ärende[1]. Vid det sammanträdet beslutade utskottet att uppmana utskottet för utrikesfrågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i sitt förslag till resolution.

Med vänlig hälsning,

Robert Biedroń

[1] Följande ledamöter var närvarande vid slutomröstningen: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

FÖRSLAG

1. Europaparlamentet fördömer den fortsatta tillbakagången för de mänskliga rättigheterna, inbegripet kvinnors rättigheter och jämställdhet, och att kvinnliga journalister, aktivister och människorättsförsvarare, däribland förkämpar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, är särskilt hotade och ständiga måltavlor. Parlamentet fördömer de allvarliga kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Afghanistan sedan talibanernas övertagande av landet, särskilt könsapartheidpolitiken som syftar till att inskränka kvinnors och flickors rättigheter. Parlamentet fördömer Irans parlament för att ha antagit ny drakonisk lagstiftning som ålägger hårdare straff för kvinnor som bryter mot hijabtvånget. Parlamentet upprepar sitt orubbliga stöd för rörelsen ”Kvinna, liv, frihet” i Iran. Parlamentet konstaterar även att de mänskliga rättigheterna måste respekteras för att en demokrati ska fungera. Parlamentet kräver återigen ett fullständigt genomförande av EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet (GAP III) och att en politik för kvinnors och flickors egenmakt prioriteras i EU:s yttre förbindelser, såväl bilateralt som i multilaterala forum. Parlamentet betonar att respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna måste vara en oumbärlig del av EU:s anslutningsprocess. Parlamentet betonar att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen är sammanlänkade och att EU:s värden måste respekteras fullt ut av alla EU-medlemsstater. Parlamentet understryker att EU måste upprätthålla de grundläggande rättigheterna, med särskilt fokus på dess externa dimension, för att bli en pålitlig aktör i europeiska och globala yttre förbindelser, även när det gäller kvinnor och hbti-personer. Parlamentet betonar i detta avseende att genusfientliga, antidemokratiska och homofobiska initiativ ökar i medlemsstaterna. Parlamentet betonar att de hbti-fria zoner som infördes i Polen 2019 och homofobiska mord i Slovakien inte har någon plats i vår union, och uppmanar populistiska partier i respektive medlemsstat att respektera individens värdighet genom tolerans. Parlamentet noterar den allt större tillbakagången när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som är grundläggande rättigheter, och betonar att angreppen på dessa är en etablerad taktik bland antidemokratiska aktörer för att ytterligare urholka rättigheter och friheter i EU och internationellt.

2. Europaparlamentet betonar att kvinnor och flickor, inbegripet hbti-personer, är mer sårbara i konflikter. Parlamentet fördömer Rysslands oprovocerade och olagliga krig mot Ukraina och dess oproportionerliga konsekvenser för kvinnor och flickor. Parlamentet noterar modet hos ukrainska kvinnliga soldater och kvinnor som tillhandahåller icke-stridsstöd och som utgör en andra försvarslinje på plats. Parlamentet vill se att Ryssland hålls ansvarigt för alla kränkningar av de mänskliga rättigheterna mot kvinnor och flickor, inbegripet men inte begränsat till alla fall av könsrelaterat våld såsom sexuellt våld och våldtäkt. Parlamentet begär att alla drabbade får tillgång till rättslig prövning.

3. Europaparlamentet fördömer skarpt alla former av könsrelaterat våld och efterlyser kraftfulla åtgärder för att få ett slut på sexuellt våld som vapen i krig, skydda och hjälpa offren och öka deras tillgång till rättslig prövning. Parlamentet noterar att våldtäkt och andra former av sexuellt våld i linje med FN:s säkerhetsråds resolution 1820 (2008) kan utgöra en krigsförbrytelse, ett brott mot mänskligheten eller brottsrekvisit för folkmord. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullgöra sina skyldigheter att lagföra

personer som är ansvariga för sådana handlingar och betonar vikten av att få ett slut på straffriheten. Parlamentet noterar med oro förekomsten av kvinnlig könsstympning, barnäktenskap och tvångsäktenskap, hedersvåld, ”moralpolis” och handel med kvinnor och flickor. Parlamentet välkomnar EU:s anslutning till Istanbulkonventionen och uppmuntrar alla länder i Europa att genomföra den. Parlamentet betonar vikten av att se könsrelaterat våld som ett brottsområde enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget och upprepar att våldtäkt måste kriminaliseras enligt EU-rätten på grundval av frånvaro av samtycke.

4. Europaparlamentet betonar att kvinnor och flickor från etniska och religiösa minoriteter samt trosminoriteter är ännu mer sårbara för könsrelaterat våld och diskriminering. Parlamentet framhåller den fortsatta diskrimineringen av hbti ± personer och uppmanar EU och dess medlemsstater att otvetydigt fördöma alla former av stigmatisering, hatbrott och hatpropaganda, förföljelse, så kallade ”omvandlingsterapier”, könsstympning av intersexuella, korrigerande våldtäkter och våldsyttringar.

5. Europaparlamentet betonar att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är mänskliga rättigheter och måste upprätthållas av EU:s medlemsstater i linje med internationella människorättsnormer. Parlamentet ser med stor oro på den globala tillbakagången när det gäller jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, även i EU. Parlamentet fördömer den polska författningsdomstolens beslut i oktober 2020 och den ungerska regeringens beslut att tvinga dem som önskar göra abort att lyssna på ett fosters hjärtslag och kräver att dessa beslut omedelbart upphävs. Parlamentet betonar vikten av att föregå med gott exempel och upprepar sina krav på att rätten till laglig och säker abort ska förankras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet uppmanar EU att prioritera tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter som en del i arbetet för de mänskliga rättigheterna och för att uppnå målen för hållbar utveckling. Parlamentet efterlyser stöd till människorättsförsvarare och civilsamhällesorganisationer som arbetar för att främja och underlätta tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och vars arbete hotas av det civila samhällets krympande utrymme. Parlamentet betonar behovet av ett genusmedvetet humanitärt bistånd som kan nå de mest sårbara i nöd. Parlamentet efterlyser allmän tillgång till tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, särskilt hälso- och sjukvårdsinrättningar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet heltäckande familjeplanering, preventivmedel och opartisk information, mödravård, förlossningsvård och vård efter förlossning samt hiv-behandling, inbegripet PEP/PrEP-läkemedel. Parlamentet upprepar att förvägrande av heltäckande tjänster av hög kvalitet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en form av könsrelaterat våld. Parlamentet betonar att kvinnor och flickor behöver fortsatt tillgång till tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa under konflikt och på flykt, däribland tillgång till säkra förlossningar, familjeplaneringstjänster, lagliga och säkra aborter samt klinisk behandling vid våldtäkt. Parlamentet vill se att medel avsätts för att tillhandahålla grundläggande och livräddande tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa i enlighet med FN:s minsta uppsättning tjänster (Minimum Initial Service Package). Parlamentet fördömer andra fortsatta försök att stigmatisera och minska tillgången till sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård. Parlamentet fördömer alla former av hot, attacker och bestraffningar gentemot aktivister som hjälper kvinnor att få tillgång till preventivmedel eller abort, exempelvis domen mot Justyna Wydrzynska i Polen i mars 2023.

6. Europaparlamentet betonar vikten av att säkerställa flickors tillgång till utbildning av god kvalitet och se till att de ges lika möjligheter, vilket är en förutsättning för kvinnors egenmakt och för att de fullt ut ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Parlamentet upprepar vikten av åldersanpassad, evidensbaserad och heltäckande sexualundervisning, både i och utanför EU, för att undanröja könsstereotyper och skadliga samhällsnormer. Parlamentet konstaterar att omfattande utbildning, inbegripet men inte begränsat till vetenskapliga områden såsom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, är viktig när det gäller att skaffa sig färdigheter, ett anständigt arbete och framtidsjobb samt för att bryta ned könsstereotyper och fördomar.

BILAGA: FÖRTECKNING ÖVER ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Denna förteckning upprättas på frivillig grund och uteslutande på föredragandens ansvar. Föredraganden har fått information från följande enheter eller personer i samband med att yttrandet utarbetades, fram till dess att det antogs i utskottet:

Enhet och/eller person
Föredraganden förklarar att hon inte har fått några synpunkter från någon enhet eller person. Föredragande: Arba Kokalari